

100 ASKELTA
SUOMEN
TULEVAISUUTEEN

Suomi
Finland
100

Suomen askeleet

-kansalaiskeskustelun kooste

JYVÄSKYLÄ 21.3.2017

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Kansalaiskeskustelujen sarja *Suomen askeleet* järjestettiin vuonna 2017 Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi. Keskusteluja pidettiin eri puolilla Suomea ja ulkosuomalaisten parissa.

Yli 30 tilaisuudessa pohdittiin, mitä Suomessa seuraavan sadan vuoden aikana tapahtuu, miten tavoitellaan hyvää elämää ja kuinka toimitaan yhdessä tulevien sukupolvien hyväksi. Keskusteluja koordinoi Kansanvalistusseura (KVS), ja niiden toteuttamiseen osallistui kansalaisjärjestöjä ja kansalaisopistoja lähes kaikista maakunnista sekä ulkomailta.

Uutta keskustelukulttuuria luomassa

Suomen askeleet -keskusteluissa etsittiin kansalaisvoimin ratkaisuja kysymyksiin, joiden edessä asiantuntijat ja viranomaisetkin ovat usein ymmällään. Vastauksiksi osallistujat muotoilivat arvomuutoksiin ja käytännön tekoihin perustuvia hyvän elämän avaimia.

Tapahtumissa harjoitettiin yhdenvertaista, avointa keskustelukulttuuria. Näin avattiin ovia tulevaan. Keskusteluissa liennytettiin yhteiskunnallisia jännitteitä. Niissä otettiin askeleita kohti maailmaa, jossa toisistaan poikkeavien näkemysten kuuleminen ja kansalaisten yhteistyö ovat mahdollisia.

Tilaisuuksissa käytettiin yhdenvertaiseen ideointiin ja vaikuttamiseen tähtäävää *World Cafe* -menetelmää.

Tapahtuman aluksi osallistujat johdateltiin teemaan asiantuntijoiden puheenvuoroilla. Pienryhmissä fasilitaattori eli jututtaja tuki keskustelun sujuvuutta ja sitä, että ryhmässä kaikki saivat ajatuksensa kuuluviin. Lopuksi ryhmien ideat kerättiin talteen, ja niiden suosio mitattiin äänestämällä. Paikalliset äänet laskettiin yhteen ja suosituimpia ja käytännöllisimpiä valittiin verkkoon kaikkien halukkaiden äänestettäväksi.

Tätä keskustelun tiivistelmää lukiessasi voit miettiä, mitkä ovat sinun keinosi tarttua asioihin ja miten käytät hyvän elämän avaimia omassa arjessasi. Sekä, kuinka toimit yhdessä toisten kanssa paikallisesti ja globaalisti rakentavasti?

Jyväskylän askeleet

Jyväskylä on liki 140 000 asukkaan väkiluvullaan Suomen seitsemänneksi suurin kaupunki. Se on Keski-Suomen maakuntakeskus ja tunnettu yliopistokaupunki. Myös Kansanvalistusseura on perustettu Jyväskylässä, joten KVS palasi juurilleen Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kansalaiskeskustelun myötä.

Jyväskylässä kokoonnuttiin maaliskuussa keskustelemaan tulevaisuudesta 27 hengen voimin. Tilaisuuden emännöi Jyväskylän kansalaisopisto.

Keskustelun aluksi nähtiin tietokirjailija, tutkimusprofessori emerita **Marjatta Bardyn** sekä kestävän kehityksen ja koulutuksen asiantuntija **Erkka Lainisen** alustusvideot tulevaisuuden suurista yhteiskunnallisista kysymyksistä. Kansanedustaja **Sinuhe Wallinheimo** kertoi työpaikkojen ja koulutustarpeiden tulevaisuuden suurista muutoksista ja nuorisovaltuuston puheenjohtaja **Agneetta Moisio** mahdollisuuksista vaikuttaa paikallisesti tulevaisuuteen. Tilaisuuden koordinaattorina toimi kansalaisopiston rehtori **Sini Louhivuori**.

Keskustelun ensimmäinen kysymys oli: ”Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?”

Hyvän elämän todettiin tarkoittavan muun muassa hyvän elinympäristön säilyttämistä, ilmaista koulutusta sekä osallistumisen ja työn mahdollisuuksia. Esimerkkeinä paikallisista osallistumisen mahdollisuuksista nuorille mainittiin liikuntaan kannustava maksuton Laturi-palvelu. Yhteiskunnan eriarvoistumisesta ja syrjäytymisvaarassa olevista lapsista ja nuorista kannettiin huolta.

Koulutuksesta, kasvatuksesta ja vanhemmuudesta puhuttiin paljon syrjäytymisen ehkäisyn yhteydessä. Suositummaksi äänestettiin ratkaisuidea, jossa koulun toivottiin kasvattavan yhteisten asioiden hoitoon – yksilöllisyyttä arvostaen: ”Kehitetään peruskoulua niin, että siellä huomioidaan yksilölliset tarpeet, ja kasvatetaan osallistumaan yhteisten asioiden hoitoon.”

Toinen kysymys kuului: ”Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?”

Kysymys herätti lisää keskustelua ympäristönsuojelusta. Kestävästä kehityksestä ja autoilun vaihtoehtoista puhuttiin kiihkeästi. Pyöräilyolosuhteita toivottiin huomioitavan heti uusien asuinalueiden suunnitteluvaiheesta lähtien. Nuorille ehdotettiin ilmaisia bussimatkoja, ja pyöräilyä toivottiin lisättäväksi palkitsemalla reilusti työmatkaliikkumisesta pyörällä.

Ideoistaan keskustelijat valitsivat suosikikseen laaja-alaisen kestävän kehityksen ehdotuksen: ”Kestävä kehitys, joka perustuu korkeaan jalostusasteeseen, lähituotantoon ja materiaalien uusiokäyttöön.”

Kolmanneksi kysyttiin: ”Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?”

Paikallisten kysymysten äärellä tematiikka tiivistyi ympäristön suunnitteluun, lähiruokaan ja kortteliviljelyyn. Myös yhdessä keskustelemista ja eri mieltä olemisen opiskelua pidettiin tärkeänä oman alueen tulevaisuuden kannalta. Keskustelussa etsittiin lisäksi yhteistuumin ratkaisuja byrokratian poistamiseen tekemisen tieltä. Tähän ehdotettiin yhdeksi ratkaisuksi lupapalveluiden tuomista ihmisten luokse osana kirjastoautojen palveluita.

Ympäristöasiat ja kierrätys saivat kuitenkin isoimman äänisaaliin ratkaisuehdotuksista äänestettäessä: ”Jätteen lajittelun huomattava helpottaminen. Tarvitaan paljon lisää kierrätyspisteitä myös muoville ja tekstiileille. Uusiokäyttöä lisää.”

Askeleita eteenpäin

Keskustelujen ehdotuksia voi kehittää omassa yhteisöissä, omassa kunnassa, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Paikalliset ideat toimitetaan kunkin keskustelupaikkakunnan päättäjille. Keskustelut kootaan väliraportiksi ja esitellään kesällä 2017 SuomiAreenalla Porissa.

Osalla paikkakunnista nuorisovaltuustot jatkavat ehdotusten kehittämistä. He esittävät näkemyksensä Suomen askeleista tulevaisuuteen valitsemallaan menetelmällä esimerkiksi taidenäyttelyn, näytelmän tai paneelin muodossa.

Keskusteluista koostettuja väittämiä ja ehdotuksia voi äänestää osoitteessa 100askelta.fi. Verkosta löytyvät myös koko Suomen kattaneen keskusteluserjan tulokset.

Sosiaalisessa mediassa keskustelu jatkuu eri kanavissa aihetunnisteella #100askelta

facebook.com/100askelta

twitter.com/100askelta

instagram.com/100askelta

Kaikki Jyväskylän keskustelun ratkaisuehdotukset

1. Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?

- Kehitetään peruskoulua niin, että siellä huomioidaan yksilölliset tarpeet, ja kasvatetaan osallistumaan yhteisten asioiden hoitoon.
- Elämään valmentavat taidot – sosiaaliset taidot, esiintymistaidot, tiedonhankintataidot, yhteiskunnalliset taidot – koko koulutusjärjestelmän johtavaksi periaatteeksi.
- Tarvitaan ilmainen varhaiskasvatus.
- Kansalaiskeskustelu joka kouluun säännöllisesti ja vanhemmat mukaan.
- On ”seulottava” syrjäytymisvaarassa olevat lapset: tietotekniikka apuvälineenä, varhainen puuttuminen ja ohjaaminen.
- Valtion tulee jakaa kunnille (erityisesti maaseudun) riittävästi taloudellisia resursseja järjestää sivistys- ja vapaa-ajan palveluja asukkaille.
- Vanhempainkoulua koululla ja päiväkodeilla. Lapset ja nuoret mukana ja tämän koulun pitäisi toimia myös somessa.

2. Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?

- Kestävä kehitys, joka perustuu korkeaan jalostusasteeseen, lähituotantoon ja materiaalien uusiokäyttöön.
- Pidetään huolta naapurista ja pohjavesistä.
- Kuljutapaa edistetään palkitsemalla. Esimerkiksi työikäisillä työmatka- /kilometrikorvaukset pyörän käytöstä auton sijaan.
- Kouluissa kotitalouden tunneilla opetetaan tekemään kasvisruokaa.
- Ollaan esimerkkejä ja kannustajia nuorille aktiivisesta kansalaisuudesta, esimerkiksi vaalitaan yhteisiä ruoka-aikoja kotona.
- Alle 18-vuotiaiden tulee päästä liikkumaan julkisilla kulkuvälineillä maksutta.
- Somen kautta tavoitetaan niitä vanhempia, joita ei ehkä muuten tavoiteta.
- Kaikki ostavat sähköauton, eikä sen tarvitse olla oma.

3. Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omissa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?

- Jätteen lajittelun huomattava helpottaminen. Tarvitaan paljon lisää kierrätyspisteitä, myös muoville ja tekstiileille. Uusiokäyttöä lisää.
- Hyvinvointia vahvistava yhteisöllinen elinympäristö, jossa mm. kortteliviljelyä ja lähiruokaa.
- Digisovellus ihmisten kohtaamisen ja yhdistymisen edistämiseksi, esim. ”kimppakävely” tai asuinalueyhteisöt.
- Säilytetään kirjastoautojen toiminta ja kehitetään palvelutoimintaa edelleen etenkin harvaan asutuilla alueilla – esimerkiksi poliisin lupapalvelut sieltä.
- Ilmainen ja toimiva joukkoliikenne.
- Tervehditään, keskustellaan. Opetellaan vaikka median kautta.
- ”Vieraan tapaamispäivät”, kuten nykyinen ravintolapäivä ja siivouspäivä: samuuden oppiminen.
- Pidetään kiinni Veikkauksen monopoliasemasta, jotta kulttuuri- ja liikuntajärjestöjen elinvoimaisuus säilyisi.
- Tasapuolisesti ilmaiset alennuspalvelut vähävaraisille perheille ja 65 vuotta täyttäneille.

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Sivistyksen puolustaja

Kansanvalistusseura järjesti kansalaiskeskustelut osana Suomen itsenäisyyden juhlavuoden hanketta *100 askelta Suomen tulevaisuuteen*. Kaikkien aikojen kansalaiskeskustelussa pohdittiin, mitä pitäisi tehdä, jotta Suomessa olisi hyvä elää sadan vuoden kuluttua. Hankkeen rahoittivat Kansanvalistusseura, Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -ohjelma, Alfred Kordelinin säätiö, Svenska Kulturfonden, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto ja ulkoministeriön Eurooppatiedotus.

Kansanvalistusseura on vuodesta 1874 puolustanut sivistystä yhteiskunnan tärkeimpänä arvona. Sivistys tuottaa taitoja elää toisia ja ympäristöä kunnioittaen ja luo edellytyksiä aktiiviselle kansalaisuudelle. Aikuiskoulutuksen asiantuntijana, kouluttajana ja palvelujen tuottajana Kansanvalistusseura edistää jokaisen oikeutta elinikäiseen oppimiseen.

kvs.fi

Keskustelutarjaa toteuttamassa oli lukuisia kansalaisopistoja, korkeakouluja ja kansalaisjärjestöjä eri puolilta Suomea ja ulkosuomalaisten parista:

Kansalaisopistojen liitto KoL
Suomen Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry.
Suomi-Seura
Linnalan opisto
Helsingin työväenopisto
Ahjolan kansalaisopisto
Jyväskylän kansalaisopisto
Vaasan työväenopisto
Ranuan kansalaisopisto
Lapuan kansalaisopisto
Soisalo-opisto
Järvilakeuden kansalaisopisto
Leader Aisapari
Nurmijärven opisto
Porvoon kansalaisopisto
Keravan opisto
Turun suomenkielinen työväenopisto
Puumalan kansalaisopisto
Kurikan kansalaisopisto

Rauman kansalaisopisto
Pieksämäen seutuopisto
Kouvolan kansalaisopisto
Sofia-opisto Fuengirola
Kuopion kansalaisopisto
Seinäjoen kansalaisopisto
Kaukametsän opisto
Espoon työväenopisto
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto
Mäntsälän kansalaisopisto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun seudun kansalaisopisto
Lapin ammattikorkeakoulu
SFV studiecetralen
Ranuan kansalaisopisto
Keravan opisto
Sotkamon kansalaisopisto
Osuuskunta Törmäämö
Bildningsalliansen